

F O A I E

пентрѣ

МІИТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 21.

Luni, 22. Maiu.

1844.

DIN STATISTICA TRANSLVANIEI.

Нѣ ѣ лѣкрѣ маї фїреск, декѣт а дп-трева, каре есте пѣтърѣл лѣкѣиторїлор дп кѣтаре царѣ, пентрѣ-ка дѣпѣ ачееа съ подї фаче фелїзрї de дпкеїерї. Нѣтърѣл лѣкѣиторїлор Транслванїей тѣлтѣ време нѣ с'аѣ пѣтѣт кѣпоаще кѣ акѣратецѣ, чї нѣмаї кам не деасѣпра, їар дп времїле маї дїпкоаче ачелаш пѣтър аѣ пѣдїт оарешкаре скїмѣврї. . . Дптре ачестеа требѣе съ не вѣкѣрѣм кѣ тоцїї, дакѣ дп кѣпоскѣта шї тѣлт лѣвдата статїстїкѣ а дппѣрѣдїей австрїаचे скрїсѣ de D. Сїфрїд Бехер ведем, кѣ шї попѣлациа патрїей поастре ѣ dedѣсѣ шї деслѣшїтѣ кѣ о скѣмпѣтате пѣпѣ акѣм ла пої некѣпоскѣтѣ; кѣчї адекѣ Длѣї Бехер дї стѣтѣ дп воїе а се фолосї de челе маї сїгѣре їсвоарѣ, дїп каре с'ар пѣтеа афла пѣтърѣл лѣкѣиторїлор. Дечї

Дѣпѣ Бехер пѣтърѣл тотал ал лѣкѣиторїлор Транслванїей дппрезѣл кѣ остѣшїмеа de лїнїе шї de гранїцѣ фѣчеа:

- 1) Ла дпченѣтѣл анѣлїї 1837 2,006,014
- 2) Ла дпченѣтѣл анѣлїї 1839 2,056,967

Скоцѣнд пѣтърѣл остѣшїмеї de лїнїе, каре дп Транслванїа нѣ ера токма зече

мїї дп анї ачї арѣтацї, vom vedea кѣ дп дої анї попѣлациа крескѣ кам кѣ 50,000.

— Сокотїнд попѣлациа дѣпѣ кѣм Транслванїа ѣ дппѣрѣдїтѣ дп треї пѣрѣдї, а флѣм ла а. 1839 зрѣтѣоареле сѣме:

- 1) Дп комїтате саѣ пѣтѣнтѣл повїлїлор 1,242,000
- 2) Дп пѣтѣнтѣл Сѣкѣїлор 365,400
- 3) Дп пѣтѣнтѣл крїеск (сѣсеск) 441,300 сѣфлете.

Дакѣ vom лѣа пѣтърѣл лѣкѣиторїлор дѣпѣ фелїзрїтеле ремецїї, але кѣрор кѣїв есте Транслванїа, афлѣм ла а. 1839

- 1) Романо-католїчї 208,000
- 2) Ромѣнї греко-внїцї*) 608,545
- 3) Ромѣнї греко-незвнїцї 678,200
- 4) Протестанцї лѣтеранї (сасї кѣ звгѣрї) 214,400
- 5) Протестанцї калвїнїанї 339,400

*) Веїї шї шематїстѣл клерѣлїї звїт ф. 222. — Адѣогѣнд сѣтеле атѣндѣбѣ а греко-внїцїлор шї а незвнїцїлор, пѣтърѣл Ромѣнїлор дїп Транслванїа есе песте тот ла 1,286,745 сѣфлете, дїп каре н'аї сѣ скоцї декѣт нѣмаї пѣтърѣл цїганїлор de врео 5 саѣ 6 мїї, карїї се цїп de ромѣнї; дар de алтѣ парте аї а-вѣа сѣ адаоцїї не ачѣї тѣлцїї немешї, карїї нѣ се преа цїїї de ромѣнї.

- 6) Протестанци соцііані (знітарі
саї антирнітарі) 42,300
- 7) Могаічі саї євреї 3500

Двѣ сексрї ла а. 1839 ера ка ла 1,011,267 вѣрваці шї 1,045,700 фемеї, прїн зрмаре маї вѣлте фемеї декѣт вѣрваці, мѣкаркѣ шї ла пої е доведїт де алѣ парте, кѣ се паск маї мѣлці вѣрваці декѣт фемеї, адекѣ: днѣре ромѣні шї зпгѣрї ла 100 фемеї 105, дн сѣкѣме ла 100 фемеї 108 вѣрваці шї дн сѣсїме кѣ ромѣніме ла 100 фемеї 106 вѣрваці; дн сѣ вѣрваціи мор шї се дн стрѣнѣ маї мѣлці декѣт фемеї шї аша рѣмѣне пѣмѣрѣл лор маї пѣцїн декѣт ал фемеїлор.

Нѣмѣрѣл пѣскѣцілор аѣ фост днѣре ані 1834 шї 1839 дела 62 мї пѣлѣ ла 71,029. Трансїлванїа е зна дїн ачеле цѣрї але монархіеї австрїае, дн кара се пѣмѣрѣ маї пѣцїні спѣрїї (вїтонці, пѣскѣці дїн пат пелесївїт). Ла 1839 сокотїнд песте тоатѣ цара ла 43 пѣскѣці дїн кѣсѣторїе, венїа пѣмаї зпѣл спѣрїї. Дн комїтатѣл Zarand (маї тот ромѣні лѣкѣторї) ера зп спѣрїї ла 153 лелївїці. Бехер се дндоеще а днкеїа дїн пѣцїпѣтатеа спѣрїїлор ла стареа респектїве маї вѣлѣ а моралїтѣдеї лѣкѣторїлор. Фїе орї кѣм; дестѣл кѣ пої тревѣе сѣ не гратѣлѣм, кѣ патрїа пѣ не е рѣшїпатѣ кѣ аша мѣлці вїтонці ка алтеле а Еѣропей. (Дн Австрїа де сѣпт Енс дїн треї пѣскѣці зпѣл е спѣрїї!)

Дакѣ вом алѣтѣра родїреа оаменїлор дн Трансїлванїа кѣ поѣ-пѣскѣці, апої тог ла 28 лѣкѣторї се вїне песте ап кѣте 1 поѣ-пѣскѣт. Дестѣлѣ прѣсїлѣ; е дн сѣ преа де днсемнат, кѣ ромѣні шї аїчі сѣот чеї маї родїторї, де каре їарѣн пегрешїт

тревѣе сѣ не гратѣлѣм. Пентрѣ ромѣніме прѣпчїї сѣнт зп їсвор де вогѣдеї дндатѣ дела 9—10 ані дн сѣс. Ачестеа дїн зрмѣ днсемнѣрї не сторк мїрареа поастрѣ кѣнд чїтїм дн фобїа пемѣсакѣ „Transilvania“ дїн Сїнїс Nr. 40 ачеа дорїндѣ дескоперїтѣ, кѣ Трансїлванїа пѣлѣ шї пѣмѣлѣ крѣїеск ар авеа тревѣїндѣ де колонїції стрейні дїн Церманїа, кѣм сѣнт Ландлерїї шї Швабїї. Патрїа поастрѣ е маї мѣлѣ агрїколѣ: знде веї маї днѣтѣрка аїчі колонїції не 1100 мїлѣрї пѣтрате? Шї че веї фаче кѣ еї песте врео 30 ані, дакѣ попѣлацїа поастрѣ ва мерѣе крескѣнд тот аша кѣм се аратѣ пѣлѣ ачі? Дн адевр де ведї маї грѣмѣдї колонїції стрѣїні, о пачїе оарешїаре дїн челе че лѣкѣеск асѣлї пѣмѣлѣл ачестеа, ва фї сїлїтѣ а смїгра еа днса дн оарекаре парте. Сѣ пѣ фїм рѣтѣчонї, сѣ пѣ не тот котїм шї косорѣм Домнїлор! Сѣ маї пѣрѣсїм ачестѣ сїстемѣ. *Anguis latet in herba.*

Тот двѣл Бехер дн Трансїлванїа се вїне не кѣте зп мїл пѣтрат дн комїтате 1934 сѣфлете, дн сѣкѣме 2242 шї дн пѣмѣлѣл крѣїеск 2811 сѣфлете. Ачестеа престе тот; се аѣлѣ дн сѣ цїнѣтѣрї, знде се аратѣ о маре деосевїре. Аша дн сказпеле Арїенѣл шї Меркѣреа не кѣте зп мїл пѣтр. се вїн 4000 сѣфлете; дн челе маї мѣлте сказпеле сѣкѣїенці шї сѣсїенці шї дн дїстрїктѣл Фѣлѣгравїшлѣлї знде сѣнт тот ромѣні, песте треї мї; їар прїн комїтате, знде лѣкѣторїї сѣнт еколотї їобаці, прїн зрмаре сѣпѣшї ла мѣлте грїжї, дела 2000 пѣлѣ ла 1000 сѣфлете. Знде сѣ маї адѣчї аїчі стрѣїні, карїї мѣлне поїмѣне сѣ претїндѣ еї а се зїче пѣмѣлѣнї? Чеї карїї пѣ днкан дн цѣрїле лор еѣропене, двѣлѣ

се къ ларгъ é Америка, Австралия, Асия централъ ші пльъ дн фвдъл Сіверіей; аколо факъ стате нль, таіе ші кълтївезе пьдъреле челе деодатъ къ потопа. . .

БІБЛІОГРАФІЕ.

Ъпа дїн челе маї днсемьтоаре скріерї къ каре с'а днзестрат літератъра поастръ есте чеа днтїтълатъ Табле історїче de Dr. Eduard Vehse, архївар дїн Саксонїа, традъсе дїн лїмба немцеаскъ de D. маїоръ І. Воїнескъл. Ачеастъ скріере методїкъ есте кьпоскътъ дн тоатъ лъмеа днцелепцїлор, е тревзїнчїоастъ ла орї че жьне че дшї фаче едъкадїа, ла орї че вьрват че шї а сьвжршїт днвьдъгьрїле, ла орї че вьрват че н'шї лѣа сьвжршїт. Ла сьжршїтъл ачестор табле D. Воїнескъл а дьогъ че ера д'ьлтїа шї неапърата тревзїнцъ пентръ цара воастръ, дїн каре днвьртъшїт къ тьлцътїре четїторїлор поцрї артіколъл зршьтор:

Т а в л а

de istoria кълтзрей а прїнципатълї Ротанїей, деспре стареа соціалъ дн Цара ромънеаскъ.

Цеографїка посїдіе а църїї ромънецї дї днпънеа дела днчепътъл сьб даторїа де ашї апъра націоналітатеа къ армеле дн тьлъ. Еа авъ ероїї, конкеранїї шї мартїрїї сьї. Історїа нѣ а пьстрат скьмна адъчереа амїате а пьтмелї лор, нѣ а лъсат повестїреа а маї тьлт де о фантъ де вїтежіе шї де днкінаре, дар нъ не ара ть нїчї о зрмъ де челе че алъгьтїескъ вїада породълї. Сьвт помпоаса пьтїре де

старе соціалъ а църїї ромънецї еъ днделег ачї нѣтаї фелъл гьвернълї сьб констїтвдїа, пьтереа арматъ шї фїнанцеле, сїнгьреле обькте деспре каре вьлгареа де сеатъ а пьтът кьлеце петїче, о слабъ кьпоцїнцъ пентръ времеа трекътъ пльъ ла реформа лѣї Константїн Маврокордат сьб пльъ ла 1739.

Фелъл гьвернълї сьб констїтвдїа църїї.

Цара ромънеаскъ ера днпърдїтъ дела днчепът, ка шї акьт дн дьбъ пьрдї: 1. дн партеа дїрколо де Олт сьб Бьнатъл Країовеї, акъ Валахїа мїкъ; 2. шї дн партеа дїнкоачї де Олт сьб Валахїа маре. — Сьвтїмпьрдїтъ дн маї тьлте мїчї кьпїтълпате, Валахїа маре ла 1290 се формъ сьвт Радъ І негръ днтр'ьн сїнгьр тот. — Не ла 1390 Мїрчеа І днпьрдї цара дн 18 жьдеде шї ачестеа дн пльшї шї сате.

Гьвернъл, каре ла Ромънї фъ дела днчепът о монархїе електївъ сьвт зп прїнц (Domnъ) стьпжнїтор, не лажгъ каре зп сенат де 12 воїерї сьб патрїчїї, се днпьрдїа дн дьбъ пьтерї пьблїче деосевїте: 1. дн лецїзїтоаре; 2. дн сьвжршїтоаре шї жьдекътораскъ.

Пьтереа лецїзїтоаре.

Пьтереа лецїзїтоаре се ексерса де Domnъ, де сенат шї де оьвцеаска адъпаре.

Domnъ. Де шї пьтереа Domnълї нъ ера немърцїнїтъ, прерогатївеле сале зьвъ ера шоарте марї. Сїнгьръ кьпетенїе а пьтерїї сьвжршїтоаре, ел оржандїа ла тоате сьжкьвеле чївїле, жьдекъторецїї, остьшнцї шї вїсерїчнцї; ера кьпетенїе

*)

ощірії; авеа дрепт де віаць ші де моарте; жѣдека дн інстанція дѣпъ зртъ днпрезвпъ кѣ сенатъл; оржндѣія педепсе ла віпеле каре пѣ ера копрнсе дн правілъ; авеа лістъ чівілъ каре се алкѣтѣія дн бані дела окне, вѣтї, ші дѣждїіле пѣміте: діжтѣрїт, оерїт ші віпѣрїчіѣ; авеа domeпѣрї дн царъ, асеменеа ші дн Трансілванія.

Сенат. Сенатъл се алкѣтѣія де 12 воіерї сѣвт преціденція банѣлї. Ачещія се днпѣрція дн дѣбъ класе, чеї дѣпѣтїѣ шасе ка міністрїї аї Домпѣлї се пѣміа воіерї де таїпъ. Фіе-каре кѣртѣія кѣте о ратѣръ а адміністраціеї ші авеа глас кнпзѣитор ші сѣвтѣитор дн тоате адѣпѣрїле. Ачещія ера:

1. Мареле ван, прецідент, кѣртѣитор ші жѣдекѣторѣл чел маї дналт ал ванатѣлї.

2. Мареле дворнїк (Maire du Palais) міністръ ал дрептѣції.

3. Мареле логофѣт, міністръ дн пѣзптръ,

4. Мареле спѣтар, міністръ ал ресвоїѣлї ші кѣпетенія ошїреї, авеа сѣвт дѣпсѣл ші зп трївзнал спеціал пентрѣ прїчініле остѣшещї.

5. Мареле вістіер, міністръ фїнанцелор.

6. Мареле постелнїк, міністръ тревїлор дн афаръ.

Чеї де ал доїлеа клас ера:

1. Мареле агъ, маї ѣпѣтїѣ полковнїк де вѣлѣторї, маї дн зртъ генерал ал дорозауцілор, кѣпетенія поліціеї дн време де паче; авеа сѣвт дѣпсѣл зп трївзнал спеціал пентрѣ прїчініле коррекціонале.

2. Мареле клѣчер.

3. Мареле кѣтїнар, шамвелап ал До-

мпѣлї, komanda гвардіа дн пѣзптръ а палатѣлї.

4. Мареле пахарнїк komandїр ал Рошілор де царъ (везї пѣтереа арматъ).

5. Мареле столнїк.

6. Мареле комїс.

Сенатъл ера totdeodatъ ші чеа маї дналтъ кѣрте жѣдекѣтореаскъ пѣмітѣ диван. Кѣнд се констїтѣа дн кѣрте жѣдекѣтореаскъ, мітрополїтѣл кѣ епіскопїї, воіерїї де ѣпѣтїѣл клас ші пѣмаї клѣчерѣл дн чеї де ал доїлеа авеа шедере дн диван. Мареле постелнїк авеа атѣпчї днсѣрчїнареа де прокѣрор ал Домпѣлї.

Ла ачесте воіерїї, пе каре Домпѣл ле да, саѣ пѣтеа сѣ ле деа ші ка тітлѣрї опорїфіче, фѣрѣ хотар, се маї адѣогаръ ші алтеле каре фортаръ ші класѣл ал треїлеа. Ачестеа сѣпт: 1. Мареле сѣрдар, 2. Мареле слѣцер; 3. Мареле пітар; 4. Мареле арманш; 5. Мареле портар; 6. Мареле шѣттар; 7. Мареле клѣчер-de-арїе.

Овшеаска адѣнаре.

Кїетареа ачестеї адѣпѣрї нефїнд хотѣрѣтѣ де правілъ, мїсіеа еї ла днпѣтѣплѣрїле обїчїпѣте се тѣрцінеа дн аттрївѣціїле ші днсѣрчїнареа стателор генерале (Etats généraux) а Францеї. Ла днпреціѣзрѣрї маї тарї ера таре. Алецереа Домпѣлї, декларация де рѣсвоїѣ, днкеїереа де паче ші де трактатѣрї, фачереа де леці пѣзоѣ, ачестеа ера дналта еї днсѣрчїнаре ші datorїе. — Ка камера паерїлор дн Франца, де тѣлте орї ачестѣ адѣнаре се констїтѣа ші дн кѣрте жѣдекѣтореаскъ спре а жѣдека дн віпї де стат саѣ алте віпї днсемпате.

Адѣнареа се алкѣтѣія обїчїпѣтї де мітрополїт ка прецідент, де епіскопї, де егѣ-

меніи тѣхъстїригор, де воіерї де тоате класеле ши де депѣтаці аї жѣдеделор ши аї корпораціилор карїи ера ка зп клас интермедїар саѣ стареа де мїжлок (Tiers-état). — Ла алецереа де Домнѣ, зп маї mare пѣмѣр де депѣтаці де стареа де мїжлок ши офїцерїи ошїреї венїа съ имѣлдеаскъ адвпареа. Кїемареа атѣнчї се фѣчеа де мїтрополїт, каре ера интер-Домнѣ. .

Дѣпъ дрепт президент ал адвпѣрїи ошїцеї, мїтрополїтѣл авѣнд де апѣрѣреа ши днспѣрчїнареа къ чепсѣра ши пѣстрареа лецілор ши а дрептѣрилор породѣлѣї, прекѣм ши дрептѣл де интерїм ла тоартеа саѣ скоатереа Домнѣлѣї, с'ар фї пѣтѣт сокотї ка о треаа парте пѣвлїкъ деосевїтѣ, адекъ пѣтереа пѣстрѣтоаре (l'ouvoir conservateur).

Пѣтереа арматѣ.

Пѣтереа арматѣ ла Ромѣнї ера копнѣсъ дїн дѣкъ пѣрці деосевїте: 1. Арміа перманентѣ ши 2. Міліціа. *)

Арміа. — Арміа перманентѣ зпа дїн челе д'ѣнтѣїѣ дн Европа, аѣ авѣт днчепѣтѣл еї дела ал XIV. веак. Еа се алкѣтѣїа: де

- 10,000 Доровандї регѣладї де Мірчеа I. Ачещїа алкѣтѣїа педестрїмеа дѣрїї.
- 5000 Ромїи де царѣ, зп трѣп де кѣлѣ-реці съѣт команда марелѣї пахарнїк, а цїнѣт пѣпѣ ла ал 18-леа веак.
- 2000 Сеїменї, леціоанѣ де педестрїме де стрѣнїї сїмѣрїашї.
- 1500 Лѣфещїї, зп деосевїт трѣп де педестрїме.
- 500 Лѣфещїї аї спѣтарѣлѣї.
- 1000 Дѣкъ скадроане деосевїте де кѣлѣ-рїме: 500 сѣрѣчеї ши 500 скѣтелнїчї съѣт команда а дої кѣпїтанї аї спѣтарїеї.
- 1000 Вѣпѣторї кѣлѣрї ши педестрї съѣт команда полковнїкѣлѣї де вѣпѣторї, кѣрѣїа дн зрѣмѣ і се дете пѣмїреа де агѣ.
- 4000 Тѣлпашї.
- 500 Пѣшкашї.
- 500 Тѣнарї.
- 500 Копїї дїн касѣ, карїи алкѣтѣїа гвардіа дїн пѣвптрѣ а палатѣлѣї Домнѣлѣї съѣт команда марелѣї кѣмїнар. Еї пѣрта стеагѣл домпеск.
- 1000 Лїпканї
- 1000 Кѣлѣ-ранї
- 500 Апрозї

30,000 сѣма тоталѣ.

Мїліціа. Мїліціа се алкѣтѣїа де кѣпїтенїле жѣдеделор, фїе-каре де чѣте 1000 оаменї. — Осевїт де челе але Банатѣлѣї, пѣмѣї дн Валахїа mare ера 18 кѣпїтенїї. Ефектївѣл ачестеї ошїрї се днпѣрѣїа дн дѣкъ трѣпѣрї осевїте пѣмїте казачї Мар-талоці ши казачї Катарачї. Постелнїчеї, вїстїернїчеї, пѣхѣрнїчеї, комїсеї, шѣ-трѣреї, вїзїтїї ши кѣмѣрѣшеї ера асеменеа

*) D. N. Бѣлческѣл, а кѣрѣїа вокаціе парѣ асѣ-пра Історїеї, ши днвѣдѣтѣрї регѣлате че а сѣвѣрнїїт не промїт зп історїк кѣм съ факѣ цїнсте патрїеї, дн окзпаціїле сале асѣпра історїеї дѣреї а скрїе зп трактат асѣпра історїеї ошїрїлор ромѣне, ши пѣдеждѣїм песте кѣрѣнд къ жнпеле автор дн ва днпѣрѣїнї компатрїоцілор сѣї, днвїнгѣндѣсе дн сѣвѣрнїїт дѣпѣ дндетнѣрїле атѣтор прїетенїї їзвї-торї де адевѣр, ка съ пѣ креазѣ modestїа авторѣлѣї кѣл пот адеїа, орвїдї де прїетенїе.

кѣ арме ши дндатораці а ши плѣти конти-
дентѣл дн времеа де ресвоіѣ.

Ф и н а н ц е л е.

Венітѣрїле овїчїнвїте але статѣлї ста
дн окне, вѣмї ши дѣждїї. — Дѣждїїле че-
ле овїчїнвїте сра: 1. Капітаціа а кѣрїа
сѣмѣ (quotité) е некѣпоскѣтѣ. 2. Даждіа
пентрѣ харачїѣ саѣ трївѣт че се плѣтеа
ла Поартѣ. 3. Плокопѣл стеагѣлї. 4.
Плокопѣл Баїарамѣлї. 5. Гоцїна саѣ Ое-
рїтѣ ашезатѣ ла 1584 де Петрѣ Черчел.
6. Вїпѣрїчїѣ ши 7. Дїжмѣрїтѣ.

Лїста чївїлѣ а Домнѣлї алкѣтвїтѣ де
ванї окнелор, вѣмїлор, дїжмѣрїтѣлї, ое-
рїтѣлї ши вїпѣрїчїѣлї дн гїдїнд сїпгѣрѣ
еа о днсемпѣтоаре парте дїн венітѣрїле
Статѣлї ѣрта фїреце пентрѣ аконерїеа
келтѣїелелор ши днтѣмпїнареа тревїнѣде-
лор а се пѣскочї ши алтѣ дѣждїї прекѣм
с'аѣ ши фѣкѣт. Астѣел, фїе-каре Домнѣ,
дѣпѣ капрїчїѣ, арѣнка не класѣл чел маї
сѣрак, не пачїпїкѣл плѣгар ши не стареа
де мїжлок кѣте о імпозїціе пѣоѣ, кѣм:
„оаїа севѣкѣ,“ ашезатѣ де Алесандрѣ II.
ла 1576. „Гѣлеата“ де Міхнеа II. ла 1577.
„Нѣпастеа“ тот де Міхнеа II. Вѣкѣрїтѣ,
погопѣрїтѣ ши печетлѣїтѣ.

Nota. А скѣтї клерѣл ши тѣпѣстїрї-
ле де тот фелѣл де дѣждїї; а скѣтї не
воїерї де тоате контрївѣцїїле; а днтокмї
о повлещѣ монденїтоаре, ачсеа а неамѣ-
рїлор ши а мазїлїлор; а ашеза о капїтаціе
не вреслеле ши корпорациїле логофесїлор
вїстїерїей ши аї дїванѣлї каре фѣчеа пар-
те дїн стареа де мїжлок; а десѣїнда саѣ
а фаче о днсемпѣтѣ редѣкціе дн армїа
перманентѣ ши дн мїліціа цѣрїї; а сло-
возї не дѣранї де стареа де scavage (рѣ-

мѣнїей); еатѣ не скѣрт реформа дн 12
артїколе а лѣї Константїн Маврокордат,
аместїк де вїне ши де рѣѣ каре дн тѣї-
нїле ѣртѣторїлор Домнї грѣвї прѣпѣде-
нїа цѣрїї.

Лецеа фундаменталѣ сѣвт пѣмїреа сте-
рїтѣ де регѣламент органїк каре не кѣр-
мѣеце астѣлї ши не каре сѣптем даторї
дѣрпїчїей Аѣгѣстѣлї протекторал цѣреїром.
есте дестѣл де кѣпоскѣтѣ пентрѣ ка сѣл дн-
дрѣспек а ворѣ маї тѣлт де дѣнса.

(Din Кѣрїерѣл ром.)

DOMNŢELE REDACTOR!

Картеа днтїтѣлатѣ „Мѣртѣрїсіеа ор-
тодоксѣ а вїсерїчїї рѣсѣрїтѣлї“ алкѣтвїтѣ
де мїтрополїтѣл Петрѣ Мовїлѣ кѣ днтѣ-
рїтѣрїле патрїархїлор вїсерїчїї рѣсѣрїтѣлї,
прекѣм дн фоїеа Дгале дїн 1843 Nr. 16
сѣ четееде, аѣ ешїт ла лѣмїнѣ дн лїмба
ромѣнеаскѣ прїп келтѣїала преа кѣв. ар-
химандрїт Neonїл Старїц монаст. Neamцѣ,
дн а са тїпографїе. Ачасть карте нѣ аре
тревїнѣцѣ де нїчї зн фел де рекомандаціе,
дестѣл фїїнд а арѣта компатрїодїлор фе-
рїчїгѣлї еї автор, кѣ алте вїсерїчїї ши ста-
тѣрї аѣ рѣтїпѣрїто де зечї де орї пѣпѣ
акѣм. . Ачаеста есте кѣ адевѣрат слава
поастрѣ. . Дн сѣ де ачаестѣ славѣ тре-
вѣїа а фї маї де тѣлт днтѣртѣшїтѣ Мол-
дова! . . Дн капѣл ачестѣї звраж антїк,
фїгѣреазѣ вїографїїа авторїѣлї сѣѣ, каре
тѣлт їнтересазѣ не зн вѣн sentiment вї-
серїческ ши не їсторїкѣл патрїот! . . Дн
тїпографїа пѣмїтеї монастїрїї Neamцѣл сѣ
афѣл сѣпт тїпар Pedalion, адекѣ капоанїаѣ

апостолиор, а сф. синоаде ікоменіче ші локале прекъм ші алте капоане ші епі-століі де але сѳинцілор пърінці каноніче, tradъсе де пе елінеше де Екселенціа Са дналт преасф. проін мітрополіт DD. Veniamin Костаки, дитрѣ зп стіл вреднік де адъчереа амінте ачестві векиѣ пърінте а вісерічіі поастре, кареле аѣ щіѣт съ се пенѣріаскъ прін неовосіта тълѣтѣре ші тінѣрре а кърцілор реліціоасе ші морале дн лімба націеі, пе каре аѣ іѣвїт'о ка ші пе вісеріка са! . -

Ла ачестѣ монастіре съ афлѣ маі тълте кърці вісеріченці тінѣрре, ші акъм с'аѣ фѣкѣт прегѣтірі пенѣрѣ а се тінѣрї ші тінеіме де престе ап пенѣрѣ фіе-каре лъпѣ къ рѣндѣіала сѳинцілор, дѣпре ашезареа челор де Бѣда. Съ кѣвіне о щіі, къ тіпографіа ачестаста есте погорѣтоаре дінтрѣзи векиѣ вреднік де адъчере амінте пенѣрѣ Молдовені, прекъм ші чеа а сф. поастре мітрополіі. Лор сѣнтем маі къ самѣ даторі пенѣрѣ кърціме че пѣпѣ асѣгѣ с'аѣ тінѣрїт дн Молдова, іар маі вѣртос вісеріка. . Чеа днтѣі тіпографіе дела дісровіреа лімбїі ротѣпещї, съ веде а фї пе кѣт щїѣ, ачеа пе каре Домнѣл Васіліе Лѣпѣл ші мітрополітѣл Варлаам ар фї даг'о сколілор че днтїміесѣ дн мон. трїі сѳетїтелор дін Іанї, сѣнт ректоратѣл арх. Софроніе, че фѣ щї тѣдѣлар синодѣлїі че съ цїнѣ дн ачеа монастіре ла анѣл 1642. — Алѣ тіпографіе аѣ фост дн монастіреа сф. Сава дін Іанї; дар амѣндоаѣ ачесте акъм нѣ маі сѣнт. Домнїі історїчі вор фї щїїнд маі віне, де сѣнт ачесте аша сѣѣ адмінѣреле.

А доведї анѣме прін врезн хропїк нѣ пот, кѣчї тоате сѣѣ кѣлес ші сѣѣ дикіе дела окїі пощрїі. . Поате къ къ вѣн ско-

пос, днсъ кѣнд ші кѣм, Дѣмнезеѣ щїе! . . Атѣта щїѣ, къ неам сѣтѣрат декѣнд адептѣм! . . Ерѣаці Домнїлор, къ до-рїнда тотдеазна аша аѣ ворѣт. . Асѣелїѣ есте граїл еї. .

Ачесте Домнѣл меѣ сокотїнд де даторіеа меа, але фаче кѣпоскѣте пѣвлїкѣлїі ротѣп ші маі къ самѣ челѣ вісеріческъ, пе каре ѣл інтересазѣ атѣт де тѣлтарѣ-тателе кърці, — вѣ рог, віневоїці але пѣвлїка прін Фобїеа Дтале.*) 30. Априліе 1844. Ън Іеромонах дін Молдова.

ЧЕТТОРЪЛ КЪРІОС.

Есемплѣл тѣлтеї ворѣрї. Днтрѣ о фобаіе енглезаскъ, анѣме „Atlas“ нѣ де тѣлт с'а компѣтат, прекъмкъ дн шедїнцеле дін анѣл трекѣт, а касеї де жос с'аѣ ростїт 9119 орації, каре се днтпѣр-дескъ днтре 299 денѣтаці, — дрепт каре се вѣдепте, кѣмкъ чеа маі таре парте а денѣтацілор де лок нѣ аѣ кѣвѣнтат. Поменїта фобаіе чїтеазѣ деодатѣ ачел лок

*) Іагѣ къ фачем ачестаста къ тоатѣ драгостеа Кѣвіоасе Пърїнте, ші щї тѣлѣтїм дін тоатѣ ініма, къ аї віневоїт але днтпѣртѣшї пѣвлї-кѣлї пострѣ къ атѣта кѣлѣсрѣ де кредїн шї де ротѣп; іар кѣмкъ пе опреції е те сѣв-скріе къ нѣтеле спре дндемпареа маі тѣл-тора, пе паре рѣѣ. Днсѣршїт вѣнїі пощрїі иѣрїндї, прїїмїдї шї дела пої дін денѣртаре о рѣтаре де кредїнї! Азацівѣ време спре а маі тінѣрї зндєва кѣт маі кърѣнд шї вівлїа, шї правїла вісерїчеї рѣсѣрїтѣлїі дн-токпа дѣлѣ оріцінал, кѣчї ачестеа кърці преа с'аѣ рѣрїт шї ваї де пої, капоанеле крєа сѣ даѣ зїгѣреї. Ped.

din съпта скриптеръ, дѣпъ каре ла zioa жѣдекъдеї фіе-каре om va da ceamъ пентрѣ тотъ кѣвѣнтѣл дп дешерт.грѣит. Бѣна кѣвѣнтаре е de лѣпсѣ ші се ші чере ла локѣл съѣ; съпт дпсѣ дп тоате пѣрѣде лѣмеї — маї кѣ ceamъ пе ла пої, ші doa-рѣ ші дп вечѣнтате (?) — ораторї, ла карїї лї се гїделе лѣмѣа, ші кѣрор ле пла-че а ворѣ неконтент, орї дпцелег лѣкрѣл, орї ва, пѣмаї се лї се азѣз кѣвѣнтеле, дп каре пѣмаї дѣпшїї дпшї афлѣ комплѣчере. Цертманїї, — ачест попор фїлософїк шї чїркѣтспект — аѣ о zikalъ рѣсѣрїтеанѣ, адекъ: — Кѣвѣнтареа е ка арѣнтѣл, тѣчереа ка азѣрѣл. — Бїне, шї їарѣшї бїне; дар еї тотѣшї нѣ так; кѣчї пе лар-гѣл спате а пѣтѣнтѣлѣї ротогол, авїа се афлѣ попорѣ, каре съ скрїе кѣ атѣта ко-пїе тѣлѣїме de ворѣе, ка дѣпшїї, шї пентрѣ ачееа съпт сїмїдї ашї пѣрѣсї патрїеа, шї а трече дп алте церї маї ферїчїте, шї а ѣтѣла дѣпъ азр, че дпсѣ авїа дп афлѣ, кѣчї атѣта ле ѣтѣлѣ гѣра, кѣт мїнтенї се даѣ пе фаѣз, шї маї тоате зшїле ле афлѣ дпкѣїате. — Argoros, фїнд маї дп сѣс ворѣе de Англіа, шї сѣвенїндѣне, кѣ шї естїмп е адѣлпаре парламентарѣ, дп-трѣвѣтп, аѣ din 299 ворѣеск тѣкар жѣтѣ-тате пентрѣ їнтереселе пе педрепт de атѣта тїмп апѣсатѣлѣї Ірланд? — Про саѣ контра ва рѣспѣнде вїторѣл їнѣлїт. —

Е фрѣмос — de é адеѣрат! Лѣдвїк XVI дп тїмпѣл кѣнд пѣтереаїї дп чеа маї таре тѣсѣрѣ дпфлорїа, дптрѣ о сеарѣ с'аѣ жѣкат дп кѣрѣдї кѣ зп прїнчїпе фоарте а-

вѣт, каре кам пе департе дї ера шї рѣ-денїе лѣї, дптре каре реѣеле а скѣпат зп галѣен, шї фїндѣкѣ серѣѣл каре дї ста ла спате, нѣ'л пѣтѣ дпдатѣ афла, аша дарѣ се плекѣ кїар реѣеле кѣ лѣмїнареа сѣв тасѣ, шї афлѣнд галѣенѣл дп пѣсѣ ла локѣл съѣ. Прїнчїпеле тѣрѣѣрѣндѣсе парте кѣчї с'а дптре-рѣпт жокѣл, парте кѣчї дпсѣшї реѣеле с'а плекат кѣ лѣмїнареа дѣпѣ галѣен, кѣ їѣдаль дпфокатѣ арѣнкѣ ла пѣтѣнт грѣмада de галѣенї, че авеа дпайнтешї, грѣнд кѣтрѣ серѣѣл сѣѣ:

„Адѣнѣї, шїї пѣне бїне, дїе дїї дѣ-рѣеск.“

Дта прїнчїпе, — грѣї реѣеле кѣ съп-де рече, фѣрѣ а се фї вѣтѣмат прїп ачееа — ешїтї зпѣл дїнтре чеї маї авѣдї про-прїетарї de пѣтѣнт дп царѣ, шї подї фаѣе дѣпѣ плакѣдї кѣ банїї че вреаї; їарѣ еѣ съпт пѣмаї маїпѣланѣл сѣмеї, че бїне дпн контрїѣѣдїа Франѣїї, шї нѣ ам прїчї-нѣ а арѣнка банїї сѣв тасѣ, пѣнѣ че мїї шї мїї дпн сѣпѣшїї маї ѣет дп лѣпсѣ шї мїсерїе, пе каре нѣї почїѣ ажѣта кѣ тоа-тѣ кѣтїмеа венїтѣлѣї теѣ. — Дпн ачееаста ар пѣтеа лѣа есемплѣ оаре чїне. Се нѣ зїтадї!

Дпваѣдѣтѣ Doamne а кѣпоаште оа-менїї, аша се рѣгѣ зп реѣе перѣзеск кѣ-трѣ Дѣтпезеѣ, кѣнд с'а дпѣлѣдат пе трон, їар зп повѣдѣїтор дпцелепт а лѣї асфел дї рѣспѣнсѣ: „Дї се ва дпплїнї дорѣл, de ї веї черка пе чеї че нѣ те чеаркѣ.“

J. J. Mány.